

BARZONEGOU HA PENNADOU BERR

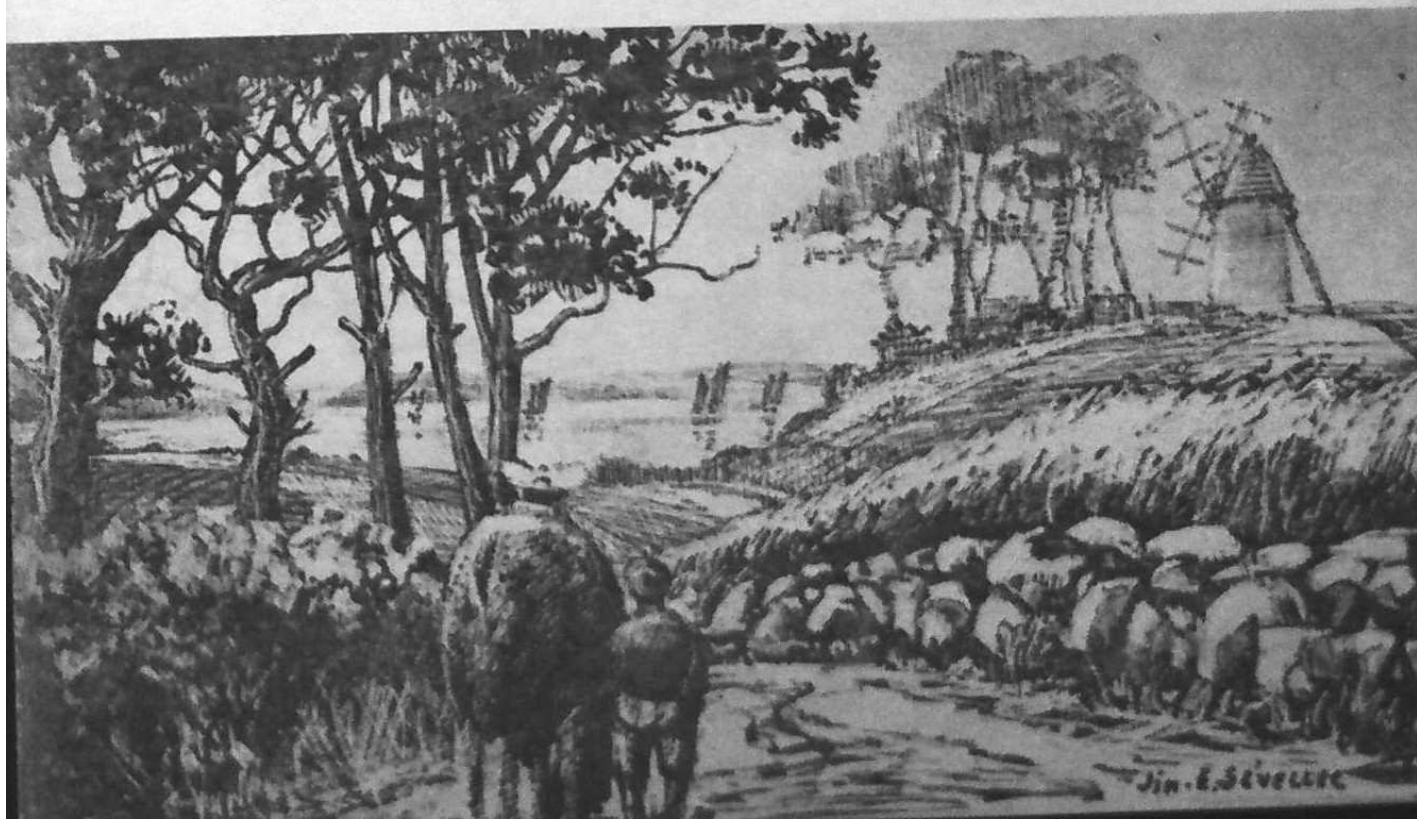
DEREZ KENTA

1. An Alhweder
(F. AL LAY)
2. Ar Vran hag al Louarn
(PAOTR TREOURE)
3. An Aradeg
(LAOUENANIG BREIZ)
4. Perinaig he fodad lêz
(PAOTR TREOURE)
5. E Kervoial
(R. AR MASON)
6. Soezig (An UHEL)
7. An Abadenn Killou
(KERRIEN)
8. Al Laeron-noz (Y. DREZEN)

EIL DEREZ

1. Me zo ar Priñs Alan
(T. MALEMANCHE)
2. Ar balafenned gwenn
(J. RIOU)
3. Marheg an Nevez-Amzer
(P. HELIAS)
4. Ar bleiz hag ar hi-guard
(PAOTR TREOURE)
5. An diskourrer
(R. AR MOUGN)
6. Eur vodenn veuz...
(P. HELENN)
7. An Nevez-Amzer
(J. RIOU)

E Kervoial... (p. 6).

AN ALHWEDER

Va halon zo nerzuz,
 Va diouaskell zo kreñv,
 Me zavo evuruz
 Beteg sklêrder an neñv :
 Per, Per, Per, digor din !
 Digor, digor din !

Evelse e kane an alhweder lirzin,
 Nijet diwar an erv dre sked an heol vintin ;
 E gan war ar mêziou evuruz a skuille
 Ha gand bennoz an de, ar fe, al levane :

Per, Per, Per, digor din !
 Digor, digor din !

Hag a dôliou askell, an evnig kaloneg
 En êr splann a zave 'uz ar bed evezeg.
 Ha ne glevez-te ket e ganaouenn nerzuz ?
 Beteg ennout, selaou, e teu hoaz dudiuz :

Per, Per, Per, digor din !
 Digor, digor din !

Uhel, uheloh hoaz, nijet al lapousig.
 « Digor, digor din ! » e kan atao e vouezig.
 Uhel, uheloh hoaz e sao e ganaouenn,
 Du-hont, pell, — na pell, en tu all d'ar goumoulenn :

Per, Per, Per, digor din !
 Digor, digor din !

Fañch AL LAY.
 ("An Erminig", 1903.)

GERIADUR. — **Erv** = ero, ervenn. — **evezeg** (eveziég) : attentif
 — Voir le **Lexique** d' « Emgleo Breiz » pour : **lirzin**. — **evn**, evnig.
 — **sked**. — **dudiuz**.

BARZONEGOU ALL EVID AN DEREZ KENTA
 bet embannet e « SKOL AR BREZONEG » :

- **Kleier** (T. MALEMANCHE), SAB 11, p. 32.
- **Paotred ar Bezin-tonn** (P. PRONOST), SAB 13, p. 6.
- **Me glev ar mor o trouzal** (MALEMANCHE), SAB 13, p. 7.
- **Ar Morvran** (AL LAY), SAB 13, p. 8.
- **An Nevez-Amzer** (HELIAS), SAB 15, p. 7.
- **Va ziig gwenn** (KERLANN), SAB 15, p. 8.
- **Ar glao** (MEAVENN), SAB 17, p. 7.
- **Va bagig-me** (MAB AN DIG), SAB 17, p. 8.
- **Barzonegou gand Kalloh** (e brezoneg Bro-Wened hag e KLT), SAB 17.
- **Kanaouenn an Eostig** (BLEIZ-NEVED), SAB 19, p. 2, 3.

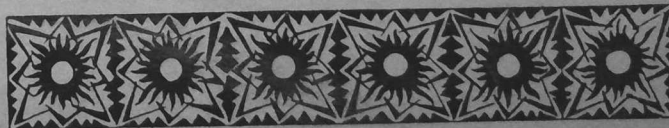
AR VRAN HAG AL LOUARN

An Itron Vran, war he gwezenn kludet,
 A zalhe 'n he beg fourmach gwenn.
 Lan al Louarn, war e lost hir puchet,
 A gomzas outi evel-henn :
 — Deizmad deoh, Itron Vran Euz ar Hoajou.
 Na c'hwi zo koant hirio, ha kaer ho tillajou !
 Mardouen ! ma ouezit kana
 'Vel ma ouezit en em glinka,
 C'hwi zo gwir Rouanez laboused ar vro-ma. »
 Kerkent Bran ar Hoajou, lorh enni, sod atao,
 Evid diskouez he mouezig vrao,
 A zigor braz he beg... Kouezet ar fourmach gwenn,
 Tapet gand Lan en eul lamm krenn.
 — Itron Vran,
 Eme Dom Lan,
 Ne ouieh ket 'ta
 Ranker atao pèa
 An enor hag ar meuleudi !
 Eur gentel gaer em-eus roet deoh-c'hwi ;
 N'eo ket pèet re ger moarvad
 Gand eur fourmach leun a c'hwèz-vad ! »

Ar vran, losteg, a douas, med diwezadig,
 Na vije tapet mui gand an trubard Lanig.

PAOTR-TREOURE.
 ("Barzaz ha Soniou".)

GERIADUR. — **Mardouen !** = Ahan ! Ahanta ! E feiz !... — **ma ouezit** = ma ouzoh (gouzoud) ; — **an em glinka** = en em ficha ;
 — em-eus **roet**, e K. : em-eus greet. — **Lexique** E.B. : **lorh** ; — **krenn**.

AN ARADEG

Bleinet eo an daou jao gand daou grennard seder,
 Distagellet o zeod ha skañv o divesker.
 Dalhmad a-hed an deiz e sklak o skourjez ler ;
 Sentuz ouz o moueziou, ar hezeg a lak herr.
 Mort eo ar zugellou, sotal a ra ar zouh ;
 Klevit Saig ar Hastell pegen nerzuz e youh,
 E urziou, krak ha berr, a glever euz a bell :
 « Dic'ha 'ta Morian ! So, Penngwenn ! Hei 'ta, Yell !... »
 Hag ar skourjez en êr, a nij, a zut, a stlak.
 Dindan nerz ar hezeg, ar zouheller a strak.

Dispar eo an amzer ha laouen ar wazed ;
 Sehi a ra buan an douar nevez aret,
 Skrabet penn-da-benn gand beb seurt laboused ;
 Marellet eo ganto an douar labouret ;
 Mond ha dond a reont, skrabad en eur wikal,
 Pigosad ar buzug, lammad ha gournijal...
 Dreist ar park e tremen bandennadou tridi,
 En o mesk, o koagal, e klever ar brini...

Gwall domm eo d'ar hezeg ; warno an eonenn
 A red dindan ar stern, penn-da-benn d'o hrohen.
 Dre ma sachont ingal, c'hwezet o fronellou,
 E wigour ar wakol, al ler, ar zugellou.
 O faoiou houarnet a grap en douar noaz
 Ken eo plad gand ar beh ar wakol war o skoaz.
 « Beh atao, Rouanez ! Hei da benn 'ta Lusi ! »
 An traou a ya endro ken brao m'eo eun dudi.
 Maodez ha Yann ar Maout, war gorv o rochedou,
 O-deus c'hoari awalh o palad ar pennou...

LAOUENANIG BREIZ.

("Bleun-Brug", 1954.)

GERIADUR. — Mort = reud, stegnet ; — ar zouheller : an alar
 braz, ar zaver-douar, e K. ; ar hleo braz. Voir LEXIQUE : blenio
 (= bleina) ; — jao ; — skourjez ; — sugell ; — marella ; — tred
 (tridi) ; — gwakol ; — krapa.

PERINAIG HE FODAD LÊZ

Perinaig, eur podad lêz war gern he fenn,
 Kompezet mad gand eun torch foenn,
 A gonte digouezoud, heb trubuill, e Kergoad.
 Mibin ha gwisket berr, e kase pell he zroad,
 Hag evid mond gand tiz hag herr
 E poueze stard war zeuliou plad he boutou ler.
 O vond, edo 'h ober ar gont
 Euz arhant al lêz dous. Petra vezo prenet
 Gand kemend-all a beziou ront ?
 — Ne vezin ket nehet.

Prenet e vo kant vi, lakeet yer d'o gori ;
 Pa vezint diglozet, 'jomin ket da hlaouri :
 Va yerig bian koant, diwallet deiz ha noz,
 A hello mond ha dond em porz ledan ha kloz.

Me zo tano va diskouarn :
 Fin e vezo Lan al Louarn
 Ma ne rank lezel ganen,
 Pa ne ve ken,

Yer awalh da gaoud... eur pemoh,
 Doujañs deoh !

Hemañ vezo lardet gand eun nebeudig brenn,
 Pegwir pa oa prenet oa dija 'n hohig krenn.

Arhant braz em-bo diwarnañ,
 Rag me 'z ay da Landi gantañ.

Ha piou neuze viro ne lakin en va hraou
 Eur viou nevezal, p'eo marhad mad an traou ?
 Ha leue bian war he lerh ?

Nag a blijadur dit, va merh,

E weloud o lammad, o fringal er hogn-tro ! »
 Perin a drid kement ma lamm ive d'he zro :

Torret ar pod, skuillet al lêz,
 Ha dihonet Perin gêz.

Kenavo viou, yer, saout, ha moh :
 Re abred e kanen deoh !

Beuzet en he zristidigez,

E sell a-gorn ouz an eien pinvidigez
 Skuillet ganti war an hent braz.

Ne vo ket lorgnet gand he gwaz ?
 Nann, med lesanvet gand tud sod :

Perin an Torr-Pod.

PAOTR-TREOURE.

("Barzaz ha Soniou".)

GERIADUR. — Lorgnet = kannel (skoet warni). — V. LEXIQUE :
 mibin ; — herr ; — diglora (diglozet) ; — krenn ; — mired (a viro) ;
 eien, eienenn.

E KERVOIAL

E Kervoial, p'oan bianig,
N'eh-eus ket soñj, o mamm karet ?
Ni yê 'liez gand eun hentig
Bet' ar vilin, e-mesk an ed.

Ar bleuñ a oa leun a wenan,
Klemm a rê eskell ar vilin.
'Hed a girzier mourb ha melen
E serrem mouar hag irin.

E penn an ivarh troielluz
E spurmantem 'vel eun hune,
Ar mor divent ha lugernuz,
Gand e oueliou ruz a Siné.

Ha pa goueze an enderv-noz,
En eur gana eh êm d'ar gêr.
Ar pennkêriou dija oa kloz...
N'eh-eus ket soñj, o mamm tener ?

Roperz AR MASON.
("Chal ha Dichal", 1933.)

GERIADUR. — Bet' = beteg ; — mourb : liou glaz-ruz ; — e serrem = e tastumem ; — ivarh = gwenojenn, riboul ; — troielluz = troidelluz ; — hune = hunvre ; — e oueliou : goueliou, lien ar bagou pesketerien ; — Siné : parrez e-kichen Gwened, war vord al lenn-vor. — LEXIQUE : spurmanti ; — divent ; — enderv(ez).

SOEZIG

En miz mae, pa vez an heol sklêr,
Pa gan ar voualh, an alhweder,
E savas Soezig mintin-mad,
Ha buan ! wiskas he dillad.

Koef lien war he bleo melen,
Brozig marellet, loerou gwenn :
Ha da redeg dre ar parkou,
Da gutuill a beb tu bleuniou.

Skañv ha laouen, gлебiet he broz
En mesk ar yeot gand ar gliz-noz,
O ! m'ho-pije gwelet Soezig :
Doue ! koanta m'oa ar plahig !

Ar helien-aour, ar melvennou,
Kenkoulz hag an evnedigou,
A darnije a-uz d'hê fenn,
Pephini gand e ganaouenn.

Ma lavarent dezi : « Deizmad !
Deizmad, plahig ken skañv a droad !
'Vidout eo ken kaer ar bleuniou,
'Vidout e kanom on zoniou ! »

Hag an heol-zav, ouz he gwelet
Ken koant, ken koant, oa souezet,
Ha mezuz, me gred, eun tammig,
O voud trehet gand eur plahig !

Skañv ha laouen, gлебiet he broz
En mesk ar yeot gand ar gliz-noz,
O ! m'ho-pije gwelet Soezig :
Doue, koanta m'oa ar plahig !

Fañch-Mari AN UHEL.
("Bepred Breizad", 1865.)

GERIADUR. — Koanta m'oa : na koant e oa !... — Melven = balafenn ; — o voud : o veza.

AN ABADENN C'HOARI KILLOU

... Ar c'hoarierien a oa diouz an daou du, hanter bleget evid gweled gweloh.

Pucha a ris e penn ar c'hoari, va dorn war ar voul... Per ar Boutoun a oa e zaoulagad o para war va re-me : o santoud a reen heb kaoud ezomm da zelled outañ.

— An nao n'emañ ket mad, emezon d'ar zaver.

— Hopala, paotred ! a hoapaas Per ; klevet ho-peus ; n'e-neus c'hoant da ober nemed nao...

— C'hoarz atao, va faotrig, a zoñjen, kan, nemed taol evez gand aon e rankfes diskana bremaig.

Ar voul a yeas, kaset, bleinet gand eun dorn na grene ket, war-du an teir renkad killou ; ober a reas he hent etre an diou genta, ha gand eur stokadig, eur flouradig kentoh, ken brao ez ee, an tri hill kreiz a gouezas war an tri hleiz e-keit ha ma rikle an tri all diwar o zreid. Ne jomas netra en e zav...

Va zudou a oa mud gand an estlamm hag al laouenidigez da veza gwelet an taol kaer-ze, nemed Per ar Boutoun a zellas ouzin gand daoulagad fall, gwasket e zremm gand ar gounnar, eur pleg c'hwero e korn e henou treuz.

— Red eo anzav, a zistagas pelloh ar Pennhoad, red eo anzav e-neus ar Boutoun kavet e lagadenn. Heñ, Per ! N'eo ket gwir ez-peus kavet da vestr hizio ?

Per a zellas outañ a-gorn hag a laoskas, evel eun naer he bilim :

— Ar falla c'hoarier a hell kaoud eun taol chañs !

Jakez KERRIEN.
(*"Ar Roh Toull"*, 1926.)

GERIADUR. — Ar zaver : le leveur de quilles ; — an nao : la neuvième quille ; — estlamm : admiration ; — lagadenn : boutonnière. — V. LEXIQUE : pucha ; — anzav.

AL LAERON-NOZ

(Diouz an noz, e ya eun toullad lamponed euz Rozig-ar-Mager, e Pont-n-Abad, da laerez avalou e liorz maner Treougi, damdost euz kêr...)

N'eus ket eur bouchad avel... Ar gwez, sklerijennet klok gand al loar, a zo stouet o skourrou beteg an douar. Ped a zo anezo ? Deg, ugent, tri-ugent, ouspenn kant, e renkennadou ingal. Kristenien geiz ! nag a avalou, nag a avalou, skoachet flourig e-touez an deliou !...

Gleb-gliz eo ar geot ; petra vern ? C'hoarzet ho-pije gand lavagnoned Rozig-ar-Mager o vond a-dreuz al liorz e-giz kizier, war balvou o daouarn ha war o fennou daoulin. Daou du-mañ, tri du-ze, en em zila reont e-barz teñvalijenn du-pod ar gwez. Dizale emañ al liorz adarre evel ma ne vije ket bet eun ene enni.

Eet eo « ar Gerheiz » — me, mar kavit gweloh, — gand « ar Heveleg », e genderv, d'eur wezennad avalou skildrenk, anavezet mad ganto. Kinnig a ra ar skourrou terri gand samm ar frouez, mellou avalou mirzin ha meleneg, tud paour ! azo, eur c'hwez d'o heul, peadra da lakaad dour deoh en ho kenou e-pad pevar bloaz.

Kement a zo, ma ne ouezan dre be du staga ganti. Sanka ran va dent en unan, ha beh dezi ! Eur zahig bian divalo am-eus digaset ganin, avad : leun emañ kerkent. Hag amzer am-eus ivez da garga va grubuill ? Eur zell araog e-barz al liorz : goullou eo atao e-giz eur vered. 'M-eus aon e tarnij huanadou zoken. Anaon ? Avel ? Ya da ! C'hoarzedennou mouget, ne lavaran ket...

Diwar "Skrapadeg Avalou Trougi" (e "SAV", 1938)
gand Youenn DREZEN.

GERIADUR. — Klok : parfaitement ; — en em zila : se glisser ; — ar Gerheiz, — kerheiz : héron (surnom) ; — mirzin : — azo (aho, dare) : mür(es) ; — V. LEXIQUE : lavagnon ; — skildrenk ; — krubuill (krubuilh) ; — huanod.

— 1 —

ME ZO AR PRIÑS ALAN... (1)

Me zo ar priñs Alan, e vab d'ar roue Mizer.
Evid e wir bennher tro-war-dro em anver.
'N eur zeni va zrompill pa 'z an dre ar ruiou,
ar merhed a zired en eur grial « Pillou ».
Va loen zo a ouenn vad ha n'en-deus ket e bar,
e-barz an oll gontre, ken hir m'eo e ziskouarn.
Evel deizioù d'ar bloaz dilladou a zo din ;
ken brao int-i avad, m'o gwiskan en tu gin.
Peziou arhant am-eus, peziou aour d'ober teil,
mez eur hoz wenneg toull zo gwelloc'h em godell.

Pa vez naon ganin-me, n'em-eus nemed paouez,
ha war eun doubier hlaz e farder va banvez :
lostou kaol da frikod ha panerz da gig rost,
hag ar hlered a verv e-barz ar feunteun dost.
Pa vo marvet va zad, ha d'em zro pa vin roue,
e-barz va Parlamant e rin al lezenn-ze :
diwar goust e velif peb marhadour pillou
a lonko leun e gov a gig hag a stripou.

Pa grevin, va gwele a ray din eun arched.
Va bez a vo kleuzet e penn all ar vered,
ma 'z in e-barz an toull, na mui na nebeutoh
eged an oll rouanez bet interes kentoh.
Me eo ar priñs Alan, e vab d'ar roue Mizer...
Neb a lar ar hontrol, n'en-deus nemed ober !

Tanguy MALEMANCHE.
("Ar Baganiz", 1931.)

GERIADUR. — **E wir bennher** : e heritor gwirion ; — **em anver** : a roer din da ano, — a reer ahanon ; — **klered** : gwin ruz skañv, sklêr e liou ; — **e velif**, — **belif**, beli : « bailli » ; — **ar Baganiz**, — **Pagan** : den euz bro-Kerlouan-Plougerne, h.a. ; **Paganadez** : maouez euz ar vro-ze. — S. ouz LEXIQUE E.B. : **doubier** ; — **farda** ; **peñse** ; **fant**.

(1) Digouezet eo, dre greiz an noz, e ti DEL FALHAN, — war arvor ar vro pagan —, eun den gwisket gand dillad ruz, martolod war vourz eul lestr saoz o paouez ober peñse... En doare ma respont ar martolod ouz he houlennou, e teu ar Baganadez da gredi eo ar paotr *mab eur roue*... Da genta, e tiroll ar martolod da c'hoarzin ; da houde avad, dre fant, e tispleg d'ar plah yaouank eo-er ar « Priñs Alan »...

— 2 —

AR BALAFENNED GWENN

Pa zigor en hentou ar bleuniou a garan,
e han, er beure hañv, ar balafenned gwenn.

En hentou gwaskedet, briz-heoliet o leton,
— gwenan o safroni, eostiged o kana —
e frond tano ar gwezvoud,
e nij ar balafenned, ar balafenned hañv.

E kammigellont dibreder,
en hentou a garan.

E c'hoariont en heol
a vleun da vleun,
a-hed ar hleuziou,
e frond ar mel gouez nijet euz an targoziou kleuz.

E sunont er bleuniou,
ar frondou a garan.

Pa vorliv ar bleuniou ha ma tav an eostiged,
ha ma vored an hentou,
en abardaez mouk,
e serr o eskell kizidig ar balafenned hañv.

E hunont er bleuniou,
an hun a garan.

Huni a reont e kalon ar bleuniou moredet,
hag an deliou leiz, klozet da zerr-noz,
en o hreiz a zalho ken na darzo an deiz
ar balafenned hañv.

An êzenn a luskell o hunvreou,
an hunvreou a garan.

Hogen, pa darzo adarre an deiz,
— ha bleuniou o tigeri hag eostiged o kana —
en hentou o tivoredi
ne gammigello ken ar balafenned hañv.

E kalon ar bleuniou eo marvet
ar balafenned a garan.

Jakez RIOU.
("Gwalarn", 1928.)

GERIADUR. — **E han** : e teu da **henet** ; **genel** : dond war ar bed (reioh e vije : e vez ganet) ; — **safroni** : boudal, froumal, frañval ; — **E c'hoariont** = c'hoari a reont ; — **E hunont** = **huni** (kousked) a reont ; — **Pa vorliv** ; **morliva** : dond da veza morlivet, gwenn o liou ; — S. ouz LEXIQUE E.B. : **frond** ; — **gwezvoud** ; — **moredi** (**ma vored**) ; (**divoredi** = divorfita).

MARHEG AN NEVEZ-AMZER

Gwechall, e-kreiz miz meur, pa gane ar goukou,
Eet da goll gand ar goañv trouz karrig an Ankou,
O kleved eun trouz all e stankennoù ma bro,
Me houlenne, war aon, ha deut e oa endro.

Ne grede ma respont nemed mouez ma mamm-goz
A ziwall e fenn e pleg ponner he broz :
« N'eo ket an Ankou, mab, med, hervez ma komzer,
Ar Marheg braz o tond gand an Nevez-Amzer.

Ar Marheg braz
War e varh glaz,
'Vel en argad,
Dre bark ha koad,
A lamm, a lamm,
Den yaouank flamm
E galon vad.

Dindan bannou an heol bravoh den ne gaver,
Gantañ eur banniel seiz, livet a liou ken kaer,
Hag eur porpant voulouz, kement neud aour warnañ
Ma weler mad n'eo ket bet neudet er bed-mañ.

Ar skorn a deuz
War hent ha kleuz,
Ar goañv a deh,
Marheg warlerh,
A-hed tachenn
Nemed glazenn ;
Echu an erh.

Dorn livrin ar Marheg, a-zeou hag a-gleiz,
A zigor dre ma teu bleuniennou e-leiz,
Koulz war an douar drant hag er galon dibriz
O krena dirag tarz bamuz ar yaouankiz.

Buez ar bed,
An dour a red.
Eur mor a wrez
A verv er gwez
Dindan o bleun.
Mab-den zo leun
A garantez.

Med ar Marheg a ya heb gouzoud petra ra.
Ne c'hoarz ouz den ebed, ne ra van gand netra.
Sellou ar merhed koant, o para war e zremm,
A gav dindan e dal eul lagad yen ha lemm.

Rag mevel eo hepken, kag o selvij eun all
Kalz brasoh egetañ, an Nevez-Amzer dall,
Ar Roue Diweluz, kousket er miziu du,
A zihun gand ar meur hag a drid a beb tu.

An Nevez-Amzer n'eus marh na banniel kaer,
An Nevez-Amzer a erru evel eul laer.
Med ar Marheg, araog, a embann e gelou,
A fich an ti hag a zigor ar halonou. »

Hogen, d'an amzer ma sav ar goukou he han,
N'eo ket daoulamm marh a ra trouz en êr glan,
Med stok ar golvizi o skei a daoliou plên
War al lien gwalhet er ster... ha netra ken.

Per HELIAS.

(*Tan ha Ludu*, pevar Arvest, embannet e *Brud*, 1957.)

GERIADUR. — 9) **Marheg** : den war varh, den a vrezel ; — 11) **argad** : stourm, emgann ; — 16) **bannou** : « rayons » ; — 29) **dibriz** : priziuz meurbed ; — 29) **drant** : laouen ; — 30) **bamuz** : kaer-souezuz, brao-burzuduz ; — 44) **Diweluz** : ha ne heller gweled. — **Kiz ar c'houez braz** : Gwechall, e miz meur, da vare distro an amzer gaer, e veze greet eur « **c'houez braz** » en tiegeziou ; gwalhet e veze kement pezh dillad hag al liñseriou chomet heb kas d'ar poull-kanna e-pad deveziou yen ar goañv. — S. ouz LEXIQUE E.B. : **porpant** ; — **livrin** ; — **tarz** ; — **egetañ**.

BARZONEGOU ALL EVID AN EIL DEREZ bet embannet e « SKOL AR BREZONEG » :

- An Tousegi (J. RIOU), SAB 8, p. 3.
- Eured Merh ar Roue ; — An Distro (KERVARKER), SAB 7, p. 5, 7.
- Pennadou euz **Gurvan** (T. MALEMANCHE), SAB 11 :
 - Na houlennit tamm, na houlennit tra... p. 12 ;
 - Eur mintin kaer, pa dremenas... p. 13 ;
 - Te, e lazer... p. 20 ;
 - Me 'm-eus gwisket 'r zae burell... p. 27 ;
 - Me zo mestr-gov dre va micher... p. 31.

AR BLEIZ HAG AR HI-GWARD

Eur bleiz treut, a weled an eskern war e gein
O sevel uhel evel drein,
A zigouezas, eun deiz, gand eur mellad ki-gward
Flour e vlevenn, ha teo ha lard.
Petra d'ober? Kerzed a-lamm
D'e lakâd e nao pe zeg tamm?
N'eo ket diêz; med evelkent
Ar hañfard ki zo lemm e zent
Ha gouest d'en em zivenn. Eun tamm mad gweloh eo
Mired ar peoh gand ar hi teo.
Ar bleiz eta d'e gaoud a ya 'n eur vouse'hoarzin,
Hag a ro kaol dezañ: — Pebez tonenn, mastin!
— Ma karez, kenderv bleiz, te vezo ken lard all,
A respontas ar hi. Lez 'ta da vuez fall,
Deus ganen, gra da bakajou,
Ha dilez pelloh da goajou,
Pa ne gavez enno, da genvreudeur ha te,
Nemed traou dister da lipad,
Goude tapoud meur a flipad,
Brezel ha kannou beteg re.
— Ha ma 'z afen ganez, petra vije va harg?
— Netra koulz lavared, mond gand da vestr d'ar park,
Fichal da lost dezañ, d'e wreg ha d'e baeron
Hag eur wech an amzer harzal ouz al laeron;
Hag heb ezomm d'en em ganna,
Te dapo digand Marianna
Tammou kig hag askorn, kement ha ma kari,
Hag a vo flouret hoaz gand an oll, me bari.
O klevet dibuna kement a gomzou flour,
Ar bleiz en e lagad a zav uhel an dour.
Med en eur vond e wel n'eus war gouzoug ar hi
Blevenn ebed muioh eged war gern e fri.
— Sell! emezañ, penaoz? Kouezet da vleio dija?
— Seurt ebed. — Penaoz, seurt? — Lakôm nebeud a dra.
— Lavar sklêrroh, kenderv. — Selaou, pa vezan stag,
E teu din a-wechou drebon eun tamm bennag.
— Stag? Te vez stag? Ne hellez ket
Mond en tu ma karez, heb chadenn ha d'ar red?
— Eur pezh kaer! — Eur pezh kaer? Evidon-me n'ez in
Morse da veva stag, nag hirio na warhoaz,
Pa rofed friko bemdez din.
Ha kerkent ar bleiz treud a deh, hag a red hoaz.
POTR TREOURE (*Mojennou ha Sontou*).

AN DISKOURRER

Heñvel an diskourrer ouz eur bourreo...
Nag e vourren, em oad flour,
'Klevet, hanter vouget er vogidell,
Taoliou stank ar vouhal o labourad,
Hag o sklankad, penn-da-benn ar stankenn
Krukoh-kruka, 'trezeg Menez Krulu,
Ar penngozou dopez, taget en o hozni!
(Tra ma strinke eur bern skolpou,
Lintruz er vuloheñ vintin
'Vel laboused o tibouka...)
Pegen bourruz e oa gweled, diouz ar beure,
O houlaoui, 'tousk ar gwial, o gouliou,
Hag o skedi, gloazet, kig ha gwad,
Delh ar skourrou, kalon veo ar hoad
O tommheolia 'tousk ar gwial,
O tizeha...
Kriz ar vicher!
Heñvel an diskourrer ouz eur bourreo...

Reunan AR MOUGN.
(“Barzonegou”.)

(Geriadur p. 16)

EUR VODENN VEUZ E-TAL AR PORZ

Eur vodenn veuz e-tal ar porz
Ha gwrez an hañv ha blaz ar plouz...
Na c'hoant na soñj, na fiñv na trouz:
E-kreiz an deiz eürusted morz!
Anoued ar beuz war gwrez va horv
Ha pok an heol d'ar bouldrenn louz. —
Eur vodenn veuz e-tal ar porz
Ha gwrez an hañv ha blaz ar plouz...
Pellachou kraz e-kreiz ar porz,
Eur yarig wenn, eur yarig rouz,
O hlochad groñs el leton touz...
Da greiz an hañv eürusted morz,
Gand gwenan dreo o fraoñval ouz
Ar vodenn veuz e-tal ar porz...

Padrig HELENN.
(“Hañv”, e “Brud”, 1958.)

(Geriadur p. 16)

AN NEVEZ-AMZER

Beb mintin e tarze broñsou hag e tigare bleunioù nevez.

An tommheolig a varelle ar peurvanou ha letonennou an hent ; ar glizin, ar pennglaz a ziwane er gwasked, e diribin ar hleuzioù troet ouz ar hreisteiz, hag ar velionenn en em andore e geot al lezennou.

Er foenneier e krene beskennoùigou ar hilked-broan ha kurunenn wenn an dro-heol. Ar valafenn hedro o fismige hag a floure o bleud gand heh eskell voulouz-seiz.

Hag er girzier, an drask, ar rujodenn, an tinter, ar golvan a richane d'an heol ; ar voualh a c'hwibane er strouez, eilet a-bennadoù gand ar borzevelleg loued. Kemenn a reent an eil d'egile e livrine brulu an torgennou hag e kammigelle an nadoz-êr a-hed ar stivellou, ken mibin hag he skeud en dour.

An nevez-amzer a oa deut abred.

Jakez RIOU.

(“Geotenn ar Werhez”, 1928.)

GERIADUR. — **Tommheolig** : pâquerette ; — **peurvanou** : pâturages ; — **pennglaz** (louzaouenn ar gal) : scabieuse ; — **en em andore** : s'abritait ; — **lezenn** = gwrimenn, krinenn (bas-côté d'un champ) ; — **beskennoùigou** : petits dés ; — **kilked-broan** : jacinthe sauvage ; — **tro-heol** = marguerite ; — **o fismige** (pismiga) : les effleurait ; — **rujodenn** = boh-ruzic ; — **tinter** = pinter, pintig ; — **golvan** = filip ; — **livrina** : teinter de vermeil ; — **kammigella** : serpenter, zigzaguer. — **V. LEXIQUE** : **tarza** ; — **broñs** ; — **marella** ; — **glizin** ; — **diribin** ; — **melion** ; — **balafenn** ; **hedro** ; — **richana** ; — **c'hwibanad** ; **morzevelleg** (= borzevelleg) ; — **stivell**.

GERIADUR AR BARZONEGOU p. 15 :

BARZON. 5. — **Sklankad**, pe sklankal : ober eun trouz kreñv a-frapadou, evel ma ra eur bugel o tifronka, o krial trumm en eur ouela ; — **krukoh-kruka** : taeroh-taerra, evel ha pa vefe greet gand eun den eet droug braz ennañ ; — **dopez** : stumm ebed dezo, disneuz, tort ; — **er vuloheñn**, — **mulohenn** : êzenn, brumenn skañv ; — **o tibouka**, **dibouka**, **diboufa** : difourka, dond war-wel ; — **delh**, pe **derh**, **koad-derh** : kalon, kreizig-kreiz ar wezenn. — **S. ouz LEXIQUE E.B.** : **bourra** (ha : **bourruz**) ; — **mogidell** ; — **beure** ; — **taga** ; — **skedi**.

BARZON. 6. — **Anoued** = o talvezoud amañ evid : riou, freskadurez, gouyender ; — **morz** : difiñv hag evel kropet ; — **pellachou** : tammou pell dister ; — **o hlochad groñs** : glochad a ra stard an diou yar ; — **fraoñval** = boudal.